

Täysistunto

Torstai 28.5.2020 klo 16.00—18.11

4. Hallituksen esitys eduskunnalle eräksi veronkantoon liittyviksi väliaikaisiksi säännöksiksi

Hallituksen esitys HE 74/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

17.35 **Valtiovarainministeri Katri Kulmuni** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksellä eduskunnalle eräksi veronkantoon liittyviksi väliaikaisiksi säännöksiksi laajennetaan tämän kevään koronatoimena jo aikaisemmin täällä eduskunnassa käsiteltyä huojennettua verojenmaksujärjestelyä. Maksujärjestelyä esitetään laajennettavaksi koskemaan alkuvuonna erääntyneitä ja maksettuja arvonlisäveroja. Lisäksi huojennettua maksujärjestelyä ja maksunlykkäystä tarkistettaisiin siten, että veronpalautukset maksettaisiin verovelvollisille verovelkojen kuittaamisen sijasta, jos palauttamiselle ei olisi muita esteitä. Hallitus esittää myös viivästys- ja viitekoron alentamista väliaikaisesti 3 prosenttiin silloin, kun kyse on huojennettuun maksujärjestelyyn kuuluvista veroista.

Huojennetun maksujärjestelyn laajentamisella ja täydentämisellä voidaan helpottaa kriisin seurauksena vakaviin vaikeuksiin joutuneiden yritysten tilannetta. Vaikeimmat ongelmat koskevat käytännössä pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Ottamalla käyttöön maksuvalmiutta parantavia toimenpiteitä voidaan auttaa yrityksiä selviämään kriisitilanteen yli ja siten välttämään konkurssseja.

Arvoisa puhemies! Verojen maksulykkäystä koskevat huojennukset ovat tulleet tarpeeseen. Eiliseen mennessä maksujärjestelypyyntöjä oli vireillä 22 700 kappaletta. Niiden kohteena olevan veron määrä on noin 658 miljoonaa euroa. Alkuvuoden arvonlisäveroja koskevaa maksujärjestelyä on voinut hakea tämän viikon tiistaista alkaen, ja näitä hakemuksia on tällä hetkellä vireillä 600 kappaletta edellä olevien lukumäärien lisäksi.

Käytännön tasolla kalenterikuukausimenettelyssä oleva yritys voi saada uuden sääntelyn johdosta marras- ja joulukuulta sekä tammikuulta tilitettävät arvonlisäverot takaisinlainattua. Neljänneskalenterivuosimenettelyä soveltavien yritysten osalta vastaava ajanjakso olisi vuoden 2019 viimeinen kalenterivuoden neljännes, jolta tilitettäisiin verot. Kalenterivuosimenettelyissä olevat yritykset voisivat tasapuolisuuden vuoksi takaisinlainata veron määrän, joka vastaisi yhtä neljäsosaa vuodelta 2019 tilitettävistä veroista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2020 vp

Hallitus esittää 3 prosentin suuruisia viivästyskorkoa huojaennettuun maksujärjestelyyn kuuluville veroille. Korkoa voidaan pitää näissä olosuhteissa kohtuullisena, kun otetaan huomioon, että maksujärjestely on helposti ja nopeasti toteutettavissa ja sen saaminen ei edellytä vakuuksia. Muistutan vielä, että huojaennettu maksujärjestely on tarkoitettu tilapäisiin maksuvaikeuksiin joutuneille yrityksille. Viivästyskorkon laskeminen 3:a prosenttia alemmaksi voisi johtaa siihen, että muutkin kuin tilapäisissä maksuvaikeuksissa olevat yritykset käyttäisivät maksujärjestelyä rahoituskeinona tarjolla olevien muiden rahoituskeinojen sijaan. Tämä johtaisi huomattaviin verotuottomenetyksiin.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi haluan kiittää eduskuntaa jo tässä vaiheessa koronatoimien ripeästä käsittelystä. Myös lainvalmistelutyötä on tehty ripeällä aikataululla. Ensimmäisen toimeenpanimme sellaiset toimet, jotka saatiin nopeasti liikkeelle. Nyt pääsemme täydentämään näitä pikatoimia, kun olemme saaneet tietojärjestelmät kuntoon. Nämä toimet auttavat osaltaan yrityksiä selviämään tästä koronakriisistä.

17.39 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys tähtää koronapandemian vuoksi suuriin taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilanteen parantamiseen. Tässä on kysymys erityistyyppisestä veronmaksujärjestelystä, kun alkuvuonna, tammi—maaliskuussa, erääntyneitä ja jo suoritettuja arvonlisäveroja palautettaisiin takaisin. Eli Verohallinto palauttaisi niitä takaisin verovelvolliselle, ja sitten määritettäisiin maksuohjelma, jonka mukaan sitten 24 kuukauden aikana nämä verovelvolliset maksaisivat nämä palautetut arvonlisäverot Verohallinnolle takaisin. Se on selvää, että näissä yrityksissä on varmasti paljon sellaisia, jotka eivät koskaan tule näitä takaisin maksamaan, mutta tällä on silti varmasti myönteistä vaikutusta tässä tilanteessa talouden pyörien pyörittämiseen.

On hyvä, että tässä on otettu huomioon myös eri verovelvollisuusryhmät. On otettu kalenterikuukausimenettelyssä olevat huomioon — heidän voivat saada tätä arvonlisäveron palautusta marras- ja joulukuulta 2019 sekä tammikuulta 2020. Neljännesvuosimenettelyssä olevat voivat saada arvonlisäveroa palautetuksi vuoden 2019 viimeiseltä neljännekseltä. Sitten myös kalenterivuosimenettelyssä olevat, kuten alkutuottajat, voivat saada neljänneksen vuodelta 2019 tilitetystä verosta takaisin palautuksena.

Mutta kaikkia koskee sitten tämä, että se, minkä nyt palautuksena saa, on 3 prosentin korolla maksettava takaisin. Tämä 3 prosentin korko on tietysti selvä parannus siihen 4 prosentin korkoon, joka oli edellisessä esityksessä, ja ymmärtääkseni se siis koskee yleisesti näitä verojärjestelyjä, eli mentiin siihen 3 prosenttiin. Perussuomalaisethan täällä vaativat 4 prosentin pudottamista 3,5 prosenttiin, mutta hallitus meni tässä nyt pitemmälle sitten. Kokoomus ja kristillisdemokratithan kyllä silloin esittivät nollaa, mutta siinä esityksessä oli kyllä jo hieman sitä niin sanottua astian makua, koska se olisi kannustanut kaikkia niitäkin, jotka eivät tällaista järjestelyä tarvitse, jättämään veronsa maksamatta. Kaiken kaikkiaan tämä 3 prosentin korkohan on suhteellisen korkea, kun ottaa huomioon, että se on myös tuloverotuksessa vähennyskelpoton meno. Siis todellinen korkohan, jos otettaisiin rahoituslaitoksesta vastaava, olisi korkeampi [Puhemies koputtaa], mutta sinänsä tämä antaa suurissa vaikeuksissa oleville yrityksille yhden vaihtoehdon.

17.42 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on ihan tarpeellinen, ja on hyvä, että hallitus senkin on nyt antanut sitten yhtenä keinona, jolla pyritään auttamaan vaikeuksissa olevia yrityksiä kohtuuttomassa tilanteessa ja estämään konkurssia ja tuke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2020 vp

maan tällä tavoin kaiken kaikkiaan suomalaista työllisyyttä. Eli sinänsä tämä on yksi asia tässä moninaisessa työkalupakissa. Monia erilaisia keinoja yritysten tukemiseksi on tehty, ja tämä on yksi niistä, ja pidän tietenkin tärkeänä, että huomataan, että ei muuten ole edes viimeinen vaan odotamme vielä jo linjattua yleistukiesitystä yrityksille.

Itse pidän tärkeänä myös, että saimme tämän työttömyysturvakysymyksen yrittäjien osalta kuntoon, sillä kyllä minä ajattelen, että moni pieni yrittäjä on todella ahdingossa tällä hetkellä ja siksi on syytä kaikin puolin heidän tilannettaan helpottaa.

Eli tässä on tavoite tärkeä: joustavoitamme veronmaksujärjestelyjä, puhemies, yhtenä näistä keinoista. Yritys voi sitten hakea takaisin alkuvuonna maksettuja arvonlisäveroja ikään kuin verovelaksi, ja tämä on mielestäni ihan hyvä ja perusteltu, kuten sanoin.

Kaiken kaikkiaan näitä alveja on maksussa 8,6 miljardia — isoista summista puhumme. Mehän emme tiedä vielä, kuinka laajasti tätä tullaan käyttämään, mutta varmasti siinä suhteessa on myös järkevää, että tässä on tämä tietynlainen korkoelementti mukana, ja uskoisin, että tämä 3 prosenttia voi olla kohtuullisen hyväkin. Toki verojaostossa, niin kuin aina ennenkin, käymme läpi sitten näitä argumentteja, miksi juuri 3 ja onko se sopiva, mutta uskoisin näin.

Tässä samassa esityksessähän, puhemies, puututaan myös aiempaan hallituksen esitykseen, josta verojaostossa teimme näistä tilapäisistä maksujärjestelyistä ponnen, jossa silloin esitettiin koron laskemista 7:stä 4:ään. Vähän epäilimme, onko tämä oikea vai ei, ja laitoimme sitten lausuman, että kun tiedämme kohta lisää, niin hallitus voisi harkita, onko tämä 4 oikea vai voisiko se olla alempikin. Nyt myös tämän järjestelyn korko lasketaan 3:een, eli siinä suhteessa toimenpide on hyvinkin yhdenmukainen sen suhteen, mitä terveisiä koko verojaosto ja sitä kautta valtiovarainvaliokunta ja eduskunta hallitukselle tässä lähettivät.

Näillä sanoilla, puhemies. Oli mukavaa, että ministeri kiitti eduskuntaa ripeästä käsittelystä. Se on meille tärkeää, kun on koronaesityksiä, että saadaan niitä myös ripeästi tästä talosta läpi, ja ne menevät muiden edelle. Tässäkin tapauksessa olemme jo sopineet verojaostossa, että koska tämä on selkeä kiireellinen toimi johtuen koronatilanteesta, [Puhemies koputtaa] niin ilman muuta viemme sen myös ripeästi verojaostossa ja valtiovarainvaliokunnassa eteenpäin.

17.45 Matias Marttinen kok: Herra puhemies! Kiitoksia ministerille asian esittelystä ja ylipäänsä siitä, että asia on nyt saatu eduskunnan keskusteluun. Tästä on käyty keskustelua eduskunnassa meidän toimestamme jo aika pitkään tänä keväänä, ja on tietysti hienoa, että ministeri on tähän asiaan tarttunut.

Herra puhemies! Nostan muutaman huomion tästä itse esityksestä.

Tietysti keskeisin huomio kiinnittyy juurikin tähän korkoon, joka nyt koskee tätä huojennettua maksujärjestelyä. Vaikka edustaja Viitanen totesi minusta sinänsä oikein ja rakentavasti tämän yrittäjien tilanteen, aidosti se palaute kentältä on kyllä ollut tältä osin kuitenkin varsin tyrmäävää. Elikkä jos kuitenkin puhutaan siitä, että meillä on valtava määrä yrityksiä, jotka ovat akuutissa kassakriisissä olleet, jotka ovat odottaneet ja toivoneet nimenomaan, että tämän alvipalautuksen myötä he pystyvät saamaan tukea ja apua omaan tilanteeseensa, niin kyllä se tyrmistys on ollut melkoinen siinä kohtaa, kun tässä esityksessä on esitetty sitten tätä 3 prosentin viivästyskorkoa tähän päälle.

Herra puhemies! Ymmärrän toisaalta näitä hallituksen perusteluita, mitä tässä on tuotu esille, mutta minusta silti tässä tilanteessa, kun kuitenkin kyse on kriisiajan toimesta ja täy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2020 vp

tyy ottaa huomioon myös ne olosuhteet, missä tätä lainsäädäntöä nyt säädetään, kaikki perusteet ovat sen puolella, että tämä järjestely voisi olla myös koroton, mikä antaisi vielä paremmin tukea ja turvaa sitten näille yrittäjille, jotka ovat tällä hetkellä hädässä. Me tiedämme sen, että Suomen Pankin tilastojen mukaan keskimääräinen uusien yrityslainojen korko oli maaliskuussa 2020 alle 2 prosenttia. Sekin on hyvä tässä muistaa, että kyllä tuo korkotaso on siihenkin suhteutettuna varsin korkea. Oikeastaan kysyisin ministeriltä: kerrotteko ja perustelletteko vielä — kun kuitenkin uskon, että olette saaneet myös paljon palautetta yrittäjiltä ja ihmisiltä kentältä — miksi olette kuitenkin sitten päätyneet tähän esitettyyn ratkaisuun ettekä ole tehneet tätä esitystä sellaiseksi, että se tarjoaisi vielä paremmin tukea näille yrittäjille, jotka ovat todellisuudessa sen tuen tarpeessa?

Sinänsä olen tyytyväinen siihen, että esitys on tullut taloon. Toki olisimme toivoneet, että jo paljon aikaisemmin, mutta hyvä kuitenkin, että ollaan nyt tässä tilanteessa.

17.48 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Suomen ja suomalaisten vahvuus on tullut tässä koronavuorissa esille sitäkin kautta, että olemme pystyneet yhdessä tekemään varsin luovia ratkaisuja meidän yrityselämän ja ihmisten tueksi ja selviämiseksi. Yrityksille on laadittu useita eri tukimuotoja, ja niitä on edelleenkin tulossa. Tämä arvonnäköaverojen palauttaminen on yksi osa tätä kokonaisuutta. Uskon, että kun tässä keskustelussa aiemmin puhuttiin siitä, miten me pääsemme tästä kriisistä eteenpäin ja taloudellisesti selviämme, niin tällä tavalla luovuutta käyttäen pärjäämme varmasti. Mutta se edellyttää sitä, että pystymme yhteistyössä tekemään päätöksiä siitä riippumatta, kuka niitä on alun perin esittänyt.

Tästä arvonnäköaverojen takaisinlainauksesta tai palautuksesta, millä nimellä sitä nyt haluaakin kutsua, on tullut yrittäjiltä paljon palautetta. Itselle on tullut paljon myönteisiä arvioita siitä, että tämä hallituksen esitys tulee helpottamaan monien yritysten tilannetta, ja moni yrittäjä on tätä kiitellyt. Haluan itsekkin kiittää hallitusta siitä, että tämä esitys nyt on tässä meidän käsittelyssämme, ja toivon sille ripeää etenemistä.

17.49 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Kiitos myös omasta puolestani siitä, että tähän ehdotukseemme alvipalautuksista on tartuttu, mutta samoin kuin edustaja Marttinen tuon esiin sen haasteen, mikä siinä on. Eli kun yritys painiskelee kassakriisissä ja moni yritys on myös jo valmiiksi velkainen ja lainaa on paljon, vaikka yritystoiminta sinänsä olisikin ollut ihan menestyksellistä, niin silloin se, että alvit tulevat ikään kuin hetkellisesti kassaan, ei kuitenkaan tuo sitä turvallisuutta siihen, että pystyisi tulevaisuudessa maksamaan korkoineen ne takaisin. Sen vuoksi olisinkin toivonut, että tässä olisi vielä mahdollista harkita sitä, että korko olisi alhaisempi tai jopa nolla, jolloin kyse olisi kuitenkin ikään kuin lainaamisesta sinne kassaan, mutta siitä ei syntyisi enemmän kustannuksia yritykselle. Tiedetään kuitenkin tällä hetkellä, kuten tässä edustaja Marttinen hyvin toi esille, että korkotaso yleisesti on hyvin alhainen ja näköpiirissä nyt ei ole, ainakaan lähitulevaisuudessa, että se olisi voimakkaasti nousemassa, joten siitäkin näkökulmasta se olisi erittäin perusteltua.

Arvoisa puhemies! Edellisessä keskustelussa kovasti puhuttiin siitä, että tässä tilanteessa velkaannumme, ja näin se on. Kokoomus ei sitä missään nimessä vastusta, sillä se on aivan välttämätöntä, jotta me voimme nyt tukea meidän yrityksiämme ja myös yksilöitä yli tämän kriisin. Suomen talouden ongelmat eivät kuitenkaan ole syntyneet tämän koronavuorin aikana, se vain tekee niistä entistä vaikeampia. Ja koska emme ole kyenneet täysin ratkaisemaan niitä aiemmin, esimerkiksi työmarkkinoidemme joustamattomuutta, niillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2020 vp

uudistuksilla on vielä suurempi kiire nyt tässä tilanteessa. Sen vuoksi toivonkin, että nyt kun Suomi väliaikaisesti ottaa merkittävän määrän velkaa, kuten monet muutkin maat, niin samanaikaisesti sitten keskityttäisiin siihen, miten uudistamme talouttamme ja ylipäätään yhteiskuntamme rakenteita, jotta tästä kriisistä toipuminen olisi mahdollista ja mahdollisimman nopeaa.

17.51 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten kanta on ollut, että viivästyskorko kannattaa toivottujen vaikutusten synnyttämiseksi madaltaa niin alas kuin mahdollista ilman, että tämä avaa yrityksille riskittömän ja matalakorkoisen tai jopa korottoman luottokanavan. Matalakorkoisen lainan tarjoaminen kaikille yrityksille ei siksi ole valtion tehtävä, ja varsinaiset yritystukiluotot tuleekin käsitellä muissa yhteyksissä. Perussuomalaiset esittivät jo 15. huhtikuuta valtiovarainvaliokunnassa tämän viivästyskoron madaltamista 3,5 prosenttiin, mutta emme kannattaneet tämän laskemista aivan sille tasolle kuin minkä edustaja Marttinen tuossa aiemmin mainitsi. Nimittäin verotuksen käyttäminen nykyisten ongelmien ratkaisukeinona on aika hankalaa ja kallista ja myös kohdentaminen hyvin vaikeaa. Tämä on monimutkainen kokonaisuus.

Kuitenkin, viitaten tuohon edustaja Kivirannan puheeseen, me olemme hyvin tyytyväisiä siihen, että tämä nyt kuitenkin toteutuu. Vielä huhtikuun puolivälissä, kun tästä äänestettiin, ajatukselle ei lämmetty, mutta nyt sitten korkoa alennetaan. Kiitos siitä, että olette tämän ottaneet huomioon.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja vielä edustaja Orpo.

17.53 Petteri Orpo kok: Arvoisa puhemies! Haluan myöskin omalta osaltani kiittää siitä, että tämä esitys on täällä. Tämä on erittäin tärkeä, ja vielä perustelen tätä sillä, että nimenomaan, kun me pystymme tukemaan järkevillä, oikeudenmukaisesti kohdentuvilla toiminla yrityksillä tässä tilanteessa, se on yksi parhaista kohteista tällä hetkellä tälle velkarahalle, jota kaikki nämä toimet lisäävät, ettemme me joudu ottamaan enemmän. Kyse ei ole pelkästään yrittäjistä, vaan kyse on niistä kymmenistä-, sadoistatuhansista työpaikoista, jotka ovat näissä yrityksissä. Siksi tämä on niin välttämätöntä. Jos me menettäisimme nämä yritykset ja sen elämäntyön, mikä siellä on tehty, niin sitä kautta me menettäisimme pysyvästi ne työpaikat, jotka ovat näissä yrityksissä. Siksi tämä on kansakunnalle yhteinen asia. Tässä ei voi olla myöskään vasemmisto—oikeisto-jakoa eikä hallitus—oppositio-väliä, vaan tässä nimenomaan siis sekä yrittäjillä, elinkeinoelämällä, että työntekijöillä, palkansaajilla, on täysin sama intressi, että näitä asioita tehdään, ja siksi tämä on niin kannatettavaa.

Tämä on myöskin hyvä esimerkki siitä, että oppositiosta voi vaikuttaa. Me olemme tuoneet lukemattomia esityksiä hallituksen käyttöön ja joka kerta sanoneet, että näitä voi käyttää, näitä kannattaa hyödyntää, ja tässä on taas yksi sellainen. Ei se ole meidän suunnalta mikään ilkkumisen aihe hallitukselle, että miksette itse keksineet, vaan ollaan tyytyväisiä siitä, että voidaan tehdä näitä asioita yhdessä. [Pia Viitanen: Pakko keksiä, muutkin kuin kokoomus!] Kyllä kokoomuksen lähtökohta on ollut tässä kriisissä ylipäänsäkin se, että tämä ei ole hallitus—oppositio-kysymys, mutta kun me menemme pidemmälle siinä, miten kriisistä lähdetään ulos, ja kun ruvetaan tekemään enemmän ja enemmän talouspolitiikkaan liittyviä ratkaisuja, niin silloin on jo nähtävissä, että hallituspuolueiden ja kokoomuksen välillä on aika suuriakin linjaeroja, mutta ne ovat sitten seuraavien keskustelujen aiheita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2020 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Kulmuni, 3 minuuttia.

17.55 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia eduskunnalle tästä keskustelusta ja kysymyksistä ja palautteista.

Kun koronakriisin alkaessa aloimme tekemään toimia, kuinka yrityksiä voidaan tukea, kuinka rakennetaan sisämarkkinoille suoran tuen järjestelmä — joka osoittautui parametreiltään varsin monimutkaiseksi tehdä, meillä ei ole ollut sen kaltaista järjestelmää — niin se on vienyt aikaa. Samalla lailla Verohallinnon järjestelmät ovat ne, mitä meillä on ollut, ja siksi tämänkin lakiesityksen tänne tuominen — vielä laajennettuna siitä, mitä eduskunta jo kertaalleen on ehtinyt käsitellä — on vaatinut myös ihan hallinnollisten esteiden ohittamista. Varmasti, kuten kansanedustajat täällä, myöskin virkamieskunta on työskennellyt uutterasti näissä poikkeusoloissa.

Kuten tuossa esittelypuheenvuorossakin toin esille, tämä meidän järjestelmämme on kuitenkin varsin joustava verrattuna Ruotsiin. Tämä koskee meillä useampia kuukausia, ja maksujärjestely on sellainen, että pystytään myös maksamaan takaisin useammassa erässä. Ruotsi laski omaa korkoaan 2,5 prosenttiin, mutta heidän järjestelmänsä on muuten paljon tiukempi ja koskee itse asiassa vain muutamia verolajeja. Meillä se koskee aivan kaikkia, minkä edustaja Kiviranta tässä otti esille.

Valtiovarainministerin tehtävänä on kuitenkin myös huolehtia siitä, että meille tulee verotuloja ja verotulokertymää, koska niillä rahoitetaan sitten kaikki ne tärkeät koronamenot ja hyvinvointiyhteiskunnan palvelut. Se, että tämä olisi nollaverollinen, voi kuulostaa houkuttelevalta ajatukselta noin lyhyellä tähtäimellä, mutta sehän kyllä johtaisi siihen, että valtion verotulokertymä ja maksukyky vaarantuisi, ja sellaista riskiä näissä olosuhteissa ei voida ottaa.

Täytyy tietenkin muistaa, että yritysluotot ovat aina vakuudellisia — tähän on vakuudeton, ja tämän pystyy varsin nopeasti saamaan käyttöön. Ne hallituksen toimet, joita on tehty, ovat monipuolisia. Eduskunta saa vielä käsiteltäväksi kustannustukimallin, joka on aivan suoraa tukea yritykselle. Meillä on lainapainotteisia ratkaisuja, meillä on vero- ja maksujärjestelyjä. Ja kun katsotaan kansainvälisessä vertailussa, niin kyllä Suomi on antanut — kun vertaa Länsi-Euroopan maihin — suoraa tukea itse asiassa keskimääräistä hieman enemmän ja meillä on monipuolinen repertuaari erilaisia tukimuotoja.

Tietenkin nyt, kun valmistaudutaan sitten syksyä kohti ja pelätään toista aaltoa, on tärkeää, että nyt meillä on sitten kunnossa monipuolinen keinovalikoima, jos toinen aalto epidemiologisesti Suomessa pääsee leviämään. Mutta me tietenkin teemme työtä, että sellaista tilannetta ei tulisi, ja olemme hyvin varustautuneita ja valmistautuneita myös syksyyn, jos koronavirustilanne vielä pahenisi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.